

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.—
Pe 3 luni . . . 7.—
Pe o lună . . . 2.40
Pentru România și străinătate:
Pe un an . . . 40.— franci.
Telefon
pentru oras și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA

și ADMINISTRATIA
Strada Zrinyi Nrul 1/a
INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Mulțumite publice și Loc.
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrisurile nu se în-
napoiază.

Naționalism și democrație.

Viena, 30 Martie.

Dreptul necondiționat al fiecărui popor la o absolută independență națională nu se poate contesta. Toți acei gânditori a căror judecată împiedică a cumpănit bine relațiile diferitelor popoare, precum și mijloacele cari au conlucrat la înălțimea ori prăbușirea acestora, au constatat, că orice mișcare pentru promovarea binelui și a fericirii omenești numai așa poate duce la rezultat mulțumitor, dacă e organizată conform destinațiilor naturale ale popoarelor și potrivit aspirațiilor și însușirilor individuale naționale ale acestora.

O organizație care voiește să depășească granițele statului național, o organizație al cărei program este internaționalizarea tuturor intereselor, fără nici o considerare la deosebirea de clase și naționalitate, războiul actual a dovedit-o de himerică.

Programul războinic al socialdemocrației are de bază acest principiu de internaționalism, de cosmopolitism. Că acest principiu e o teorie ce plutește în văzduh fără nici un sprijin real, se desprinde foarte limpede din atitudinea democrațiilor față de războiul mondial de ambele părți beligerante. Socialdemocrații francezi, în 16 Iulie 1914, în pragul izbucnirii războiului, s'au consfățuit despre ținuta lor într'un eventual război ce l-ar avea Franța. În rezoluțiunea Jaurès-Vaillant primită de congresul parisiens, se pune în vedere o grevă generală a socialdemocrației în cazul că și socialdemocrații altor țări ar consimți la fel cu cei francezi, și înscenarea ace-

stei greve să se organizeze internațional. Solidaritatea lor internațională, însă, aici s'a dovedit de iluzorie. Socialiștii germani au amuțit supunându-se poruncei împăratului și ascultând chemarea patriei. Necesitatea apărării naționale fu recunoscută de ambele părți, și concordând interesele și viitorul democrației cu cel al apărării patriei, propovăduitorii aceluiași principii au ajuns să ia parte la lupta de exterminare unii contra altora, declarând că vor lupta până la cel din urmă om: Germanii pentru eliberarea proletariatului de sub jugul țarismului și asupririlor moscovite, Francezii contra imperialismului, contra militarismului german și contra sistemului de impilare prusiac. Toate acestea pe baza apărării naționale, care e recunoscută ca și o condiție „sine qua non...” a învingerii democrației în Europa.

Cât de fantastic este principiul de internaționalism ne dovedesc mai de aproape statele polinaționale. Și de aici s'ar fi putut lumina și aceia cari nu recunosc dreptul popoarelor de a-și elupta o absolută independență națională. Pe acești profeți ai socialdemocrației îi face atenți K a u t s k y*), cel mai real cugetător și îndrumător al socialdemocrațiilor, când zice, că democrația înseamnă nu numai transpunerea puterii de stat în mâinile masei populului, ci și egala îndreptățire a fiecărui individ în fața acestei puteri de stat. Această egală îndreptățire, însă, e stânjenită în statul naționalităților. Fiecare stat modern are lipsă de o administrație unitară și prin urmare de o limbă oficială. E clar

*) Karl Kautsky: Nationalstaat, imperialistischer Staat und Staatenbund. — Nürnberg 1915.

deci că egalitatea democratică e mult știrbită într'un stat poliglot. Cu cât e mai tare dezvoltat simțul democratic la diferitele popoare din statul poliglot, cu atât e mai mare impulsul indivizilor ca să elupte națiunii lor egala îndreptățire în stat, prin ce opoziția națională ajunge în conflict din ce în ce mai evident cu condițiile vitale ale statului. Iar membrii aceleiași clase nu vor privi cu ochi buni pe soții lor de altă naționalitate în mâna căreia e hegemonia. Toate aceste greutăți vor dispărea acolo, unde întreaga masă a poporului vorbește aceeași limbă, adică în statul național.

Numai autonomia națională poate aduce pacea într'un stat poliglot și-i poate asigura existența aceluia. Iar, micile state naționale pot să formeze o confederațiune.... Numai în cadrele acestor fel de state naționale e posibilă o perfectă democrație.

Numai în statele naționale vede el viitorul democrației, iar principiile democratice nu pot să fie străine de formarea statelor naționale. Insuș Lasalle zice, în broșura sa despre războiul italian din 1859, că democrația nu poate să existe fără de stat național independent.

Status quo nu poate fi deci socotit ca și sistemul de politică mondială al socialdemocrației. Democrația și ideea de a forma state naționale independente sunt strâns legate la oaltă.

Frații.

Sub poale de pădure în dulcea Bucovină
Se 'ncinse luptă neagră, sălbatecă, haină.
Din zori și până 'n noapte al morții ascuțit
Făcu fără cruțare un groaznic seceriș.

Din mândre regimente frânturi au mai rămas,
Dar cei puținți izbândă o spun cu mare glas,
Căci pierderi și durere se uită prea curând
Când poți să pleci din luptă viteaz și triumfând.

Eroii niciodată în urmă nu privesc,
Ci ochii lor spre zile ce vin și-i ațintesc.
Cu cea dintâi granată ce-o lași din tun să sboare
Simțestî că și durerea în inima ta moare.

Sub poale de pădure în trista Bucovină
Un biet rânit se roagă și astfel se închină:
„O, Maică Precurată, de sufletul mi-oiu da,
„Nevasta și copiii să-i ai în paza Ta”.

Dar brațul rupt în două abia și-l poate duce
Să-și facă de 'nchelere pe piept o sfântă cruce.
Și cade pe-un tovarăș, ce pare a fi mort
Și-i seamănă la față, dar nu-i seamănă 'n port.

Numărul popular pe 1 an 4. cor

Se uită bine 'n ochii pe jumătate 'nchiși.
„Acesta-i chiar dușmanul pe care tu-l ochiși.
„Acesta-i baioneta cu care m'a străpuns....
„O, Doamne, ce păcate aicea ne-a ajuns?!”

Dar cel căzut în moarte de-odată s'a trezit:
„Mărite împărate, mă 'nchin prea umilit.
„Acasă-mi mor de foame copiii și soția,
„Dar de-om pieri cu toții, trăi-va 'mpărăția!”

Și se privesc rânji acuma față 'n față:
El au acelaș suflet, dar n'au aceeaș viață.
Se strâng duios în brațe să moară fără vină
Sub poale de pădure în dulcea Bucovină.

ION BAILĂ.

Note mărunte.

Groaznicul război ce de opt luni seceră
mii și mii de vieți scumpe nouă pe câmpiile înghețate
dela nord și dela sud, impunând și celor
de acasă sarcini aproape insuportabile, a descoperit,
fără îndoială, multe lucruri frumoase; oricât ar fi
de îngrozitor a scos la iveală multe însușiri distinse
ale neamului nostru, cu cari

Prețul unui exemplar 10 fileri.

ne mândrim în fața străinilor și ne mângăiem
odraslele rămase orfane la vetrele noastre să-
race în zilele cernite de durere adâncă ce au
dat peste noi. S'a dovedit din nou lealitatea și
credința poporului nostru către tron și „înaltul
împărat”, devenită proverbială, vitejia solda-
tului român a stors admirația și laudele tutu-
ror străinilor, între cari se luptă frânturi răslețe
din corpul neamului fără noroc, adăugând pa-
gini de neperitoare glorie la istoria bravurei
strămoșești. Dar n'au rămas ascunse nici lipsele
noastre. În special lipsa condeielor destoinice,
a forțelor creatoare — cari să verse bal-
sam răcoritor pe rănile sângerânde, să aline
durerile înăbușite și să dea hrană nutritivă
sufletelor flămânzite, în cari ne simțiam atât de
bogați cu o zi mai înainte, — ni se impune în
mod categoric. Au fost necesitate să-și sisteze
aparitiia cele două reviste literare-beletristice
ce le puteam răsfoi din dărnicia scriitorilor no-
ștri, a încetat foaia atât de iubită poporului „Li-
bertatea” cu adăusele ei și cele ce au rămas
și-au redus extenziunea într'un mod atât de sim-
țitor — după cum s'a mai relevat în ziarul a-
cesta — încât adese nu în-
tâlnești decât anunțuri și telegrame în coloanele lor.

Motivele sunt ușor de înțeles: s'au dus lup-
tătorii condeielui, acoliții aspirațiilor străbune,
muncitorii ogorului nostru literar, cari țineau
trează conștiința și sufletele în noi, alimentân-

Numărul popular pe 1/2 an 2 cor

Numai o astfel de organizație politică a popoarelor, bazată pe principiul de naționalitate, poate să asigure pacea viitorului, bună-înțelegerea și progresul națiunilor. Numai în

astfel de state poate o organizație socială, condusă de principii democratice, să aducă roadele dorite. N. F.

Jertfa Românilor pentru tron și patrie!

Lista soldaților Români din comuna Mocrea, comitatul Arad, pe câmpul de luptă.

(Comuna numără 149 fumuri românești cu 839 suflete)

Antoni Morar, 1 copil
Ilie Popa, 3 copii, rănit
Georgiu Mladin
Ioan Berlo, 7 copii
Ioan Popa, 4 copii
Ioan Giciu, 4 copii
Petru Luncan, june
Alexandru Ioan, Ursuțiu, june, prizonier
Demetriu Pantea, 3 copii
10 Petru Cătana, june, rănit
Ioan Covaciu, 1 copil
Pavel Mărcuțiu, june
Georgiu Covaciu, 1 copil, rănit
Petru Bodorlău, 2 copii
Ioan Berlo, june, bolnav
Petru Șestinar, 1 copil
Iacob Morodan, tăiat piciorul stâng
Ioan Berlo, 3 copii
Carol Coler, june
20 Andrei Coler, 1 copil
Pavel Coler, june
Iosif Coler, june
Ioan Mărian, june, bolnav
Simeon Berlo alui Iosif, 1 copil, rănit
Pavel Berlo alui Iosif, rănit
Zaharia Bulsa
Pavel Dinga, 1 copil
Demetriu Moc, june
Nicolau Cătana, 3 copii
30 Petru Șestinar, june
Georgiu Berlo alui Georgiu, june
Ioan Berlo alui Georgiu, bolnav
Pavel Berlo alui Georgiu, june
Petru Berlo alui Georgiu, june
Nicolau Berlo alui Georgiu, june
Pavel Berlo, 4 copii
Ioan Gimon, 1 copil
Pavel Gimon, 2 copii
Georgiu Bibart, 2 copii
40 Ioan Berlo, june, prizonier

Aurel Mărian, 4 copii
Andrei Indries, 2 copii
Georgiu Indres, june
Petru Indries, june, rănit
Simeon Berlo, 3 copii, rănit
Petru Berar, 1 copil, bolnav
Ioan Berar, 2 copii
Nicolau Pantea, june
Ioan Șestinar, 2 copii, bolnav
50 Petru Feier, 1 copil
Simeon Tira, 1 copil
Petru Bogdan, 1 copil
Nicolau Bogdan, 1 copil
Florea Berar, 2 copii
Georgiu Suciu, 1 copil
Ioan Suciu, june
Florea Pantea, 2 copii, sergent
Alexandru Opreț, 2 copii
Ioan Opreț, 6 copii
60 Antoniu Veres, june
Ioan Mărcuțiu
Ioan Stanca
Petru Stanca, 1 copil
Pavel Braiț, 3 copii
Ioan Stanca a Dochi, înghețat picioarele
Georgiu Veres, june, rănit
Pavel Veres, 2 copii
Antoniu Hanc, 1 copil
Petru Rus, 2 copii
70 Pavel Rus, 1 copil, rănit, prizonier
Adam Faur, june, corporal
Teodor Gabor, 1 copil, bolnav
Pavel Faur, 2 copii
Ioan Morar, june
Pavel Gabor, corporal, rănit
Vasiliu Gabor
Ioan Gabor, june, corporal, mort
Pavel Șestinar, 1 copil
Petru Șestinar, june
80 Ioan Butar, 2 copii
Demetriu Bodorlău, 1 copil
Demetriu Ardelean, 3 copii, rănit

Pavel Ardelean, 2 copii
Ioan Budean, corporal, rănit
Petru Budean, june
Ioan Hanc, mort
Nicolau Bochian, 2 copii
Petru Hanc, 2 copii
Georgiu Faur, sergent, rănit, decorat cu medalia de argint cl. II.
90 Pavel Faur, june, rănit
Ioan Berlo
Teodor Berlo
Pavel Popa, 1 copil, rănit
Nicolau Popa, june
Simeon Pantea, june
Petru Butar, 2 copii
Demetriu Butar, rănit
Antoniu Bochian, june, corporal, rănit
Pavel Bochian, june
100 Constantin Pantea, 1 copil
Ioan Gezeșan, 3 copii
Ioan Curețan, june
Ioan Suciu, 1 copil, prizonier
Ioan Mărcuțiu, june
Iov Iozsa, 2 copii
Pavel Budean, june
Teodor Budean, june, rănit
Ioan Șas, june
Georgiu Șas, june
110 Petru Berlo, 1 copil, rănit
Ioan Berlo, june
Pavel Ranca, 2 copii
Ioan Breda, june
Petru Novac, 1 copil
115 Vasiliu Lisandru, 1 copil

Pentru împlinirea lucrurilor strategice sunt duși: 14.

În 27 Februarie a. c. s'a asentat:

Avram Sodolan
Mihailu Coler
Pavel Luncan
Georgiu Berlo
Ludovic Coler
Petru Hanc
Ioan Roșu
Nicolau Berlo

Comunicat prin: Alexandru Popa, jude comunal.

du-le cu prisosul nimei lor, au prins spada în mână, ca prin sângele lor și a miilor de eroi fără de nume să ne răscumpere dreptul la viață. Înțelegem lipsa lor și sărăcia noastră și suntem gata a o scuza. O observare ne permitem numai după opt luni de așteptare neînțeleasă. Cum de și-au redus extensiunea foile bisericesti, de ce lectura ce se publică în coloanele lor e lipsită de spiritul ce a cuprins lumea întreagă, nu înțeleg spiritul războinic, ci spiritul adânc religios, ce se observă în toate manifestările sociale și străbate întreaga pressă a popoarelor apusene?

Până când în apus și ateistii cei mai pronunțați simțesc și recunosc necesitatea reînnoirii la Dzeu și accentuiază cu emfază această necesitate în coloanele revistelor și ziarelor ce le conduc, la noi nici zărele cu caracter bisericesc n'au avut nimic de spus în materia aceasta, ca și când noi nu ne-am avea scepticii și necredincioșii noștri. Revistele noastre religioase n'au ieșit deloc din cadrele obișnuite. S'au îndestulite cu câteva pagini, cuvinte și fraze bine ticluite, aruncate în fugă de cutare începător, care a văzut sosit momentul să își vadă numele în sumarul cutărei reviste. Incolo nimic, ori aproape nimic. Ce e drept literatura aschetică ne-a lipsit și mai înainte. Cu începutul războiului accentuându-se această lipsă, editorii au făcut tot posibilul să nu le scape momentul binevenit pentru câștig. S'a făcut ce a fost mai ușor de făcut: s'au compus cârticele de rugăciuni, s'au publicat traduceri

făurite la rezezeală, ori s'au reprodus publicații, menite să umple golul coloanelor în lipsa altui material, fără nici o selecție, fără nici o considerare la valoarea lor internă și la existențele sufletesti create prin groaznică nefericire ce a dat peste noi. Toate aceste publicații anonime — căci o singură traducere din S. Alfonso e semnată cu o rară lipsă de modestie de d. Ion Belu stud. în sf. teologie, menită ca valoare reală să dispară deodată cu orimii fiori ai autorului — pentru reclamagii guralivi au fost bine venite, pentru editorii speculanți la timp oportun, iar pentru publicul mare era mai bine să fi rămas netipărite.

Dar nu toate, căci sunt unele destul de dragute; așa „Sora Terezia de Pruncul Isus” impune prin coperta și formatul simpatice, prin expresiile alese și limba frumoasă și curgătoare, ce n'o întâlnim în altele. „Cheia de aur” prin obiectul măreț ce tratează, iar unele cârticele de rugăciuni sunt destul de bine întocmite. Cele mai multe din încercările acestea efemere vor dispărea deodată cu timpul extraordinar ce le-a chemat la viață neputând satisface lipselor sufletesti ce se înmulțesc într'un grad destul de potențat. Lipsite de puterea internă ce dă viață și tărie operelor de valoare oricât de nobilă ar fi intențiunea autorilor sunt plante crescute la umbra zidurilor cari se ofilesc și se uscă la arșița soarelui.

Mai mult s'a făcut în direcția asta prin circularele și pastoralele bine compuse și ca fond

și ca formă ale șefilor bisericesti cari au fost reproduse și comentate de toate zărele. Ce s'a făcut afară de acestea nu ne mulțumeste și credem că nu mulțumeste pe nimeni. Și astfel observarea de mai sus e îndreptățită.

Dar ce nu s'a făcut până acum, se poate face de aici înainte; încă nu e târziu. Cei în drept să se deștepte numai din extazul, în care i-a aruncat miragiul îngrozitor, să se desbrace de materialismul cras ce-i atrage spre pământ mai mult ca de altădată și ingenuchiând cu toții în fața durerii generale, cedând suflului divin, să arunce cu primele adieri ale primăverii sămânța dzească în pământul pregătit deja, care va aduce roade îmbelșugate la timpul său. Acum e timpul pentru sămânță. Acum o cer soldații, cari merg în luptă, căci reîmprospătând cuvintele vestitului general de pe vremuri Laudon, care a exclamat pe patul de moarte: „fără de frica lui Dzeu adevărată vitejie e cu neputință”, acum o cer vitejii reînțorși din luptă mutilați de șrapnelele nemiloase, acum cei rămași fără adăpost și mângâiere, acum o cere folosul și binele bisericesti și a neamului.

După războiu lumea iarăși va intra în ogașa învechită, sufletele se vor lăncezi iarăși, ogorul se va înteleni și în pământul păraginit sămânța aruncată de cel mai dibaciu sămănător nu mai aduce roade.

De. Fe.

Soldatul român

Impăratul Wilhelm al II-lea

Ni se scrie:
Din sursă absolut sigură, următoarele amănunte sunt zărele apropiate de trupele românești din

Intr'un tranșeu regimul a tinuse locul 28 de zile Wilhelm cercetând trupele regimentului acționează la începutul războiului creșterea și în grozăvia lui Convingându-se de a schimba regimul zervele germane aflată în urmărire împăratul au cerut să fie trimisă linia primă.

Alt caz! Iarăși din luptă Se dădu o luptă cerița unui punct stăntă. Trei regimente dar iură respingere cu major al corpului de a ține pe comandantii jează de bună voie să mandantul unui regiment Soldații români fac un de trei ceasuri, înăntim

Comandantul trupelor — Desele Rumănen (Românii știu sun Fără comentari! (G. Tr.)

Bosforul și Dardanelele de interes

— Comunicarea dlui I. D.

În ședința de Vineri D. Zamfirescu și-a comunicat: „Bosforul și Dardanelele românești”. D. Zamfirescu a strămătorilor și fortificațiunile cu care

Chestiunea strâmtoarelor — s'a ivit odată cu pregătirea cea dintâi corărie. Neagră odată cu această vadă primejdia numai în vreme cu teamă și în spațiul acum înainte de Ruși.

Urmasii lui Petru cel Mare, făcând din Dardanele pentru imperiul rus și țările încheiate de acum în Turcia prevedeau difuzia dintâi.

Nu mai acum puterile depășesc să se convingă de necesitatea ca strâmtoarelor.

Principiul încheierii războiului în consensul care este baza dreptății la această chestiune.

După 15 ani dela încheierea războiului, Europa începe să se mulțumească în politica rusească gresul dela Paris, se mulțumește public, alcătuirea statelelor și neutralitatea statelor. Acest lucru s'a realizat mare parte împăratului.

Tratatul dela Paris, în 10, că convențiunea de la 1841, dar actul încheiat este tratat.

Prin acest tratat Turcia interzicerea accesului vapoarelor, iar celelalte puteri, Anglia, Germania și Franța dect legământul.

Dar grija pentru în

Soldatul român în Polonia.

Impăratul Wilhelm uimit de vitejia românească.

Ni se scrie:

Din sursă absolut sigură vin a vă comunica următoarele amănunte importante asupra rezultatelor aproape de nechezut, pe cari le obțin trupele românești din Polonia rusească:

Intr'un tranșeu regimentul 50 din Alba-Iulia ținușe focul 28 de zile și 28 de nopți. Impăratul Wilhelm cercetând trupele dela front și dând peste regimentul acesta român, nu voia să creadă la început faptul ce-i părea imposibil. Convingându-se de adevărul crud, dar mareț chiar și în grozăvia lui, a ordonat numai decât să se schimbe regimentul cu unul altul din rezervele germane aflătoare acolo. Dar mare i-a fost uimirea împăratului când soldații români au cerut să fie trimiși din nou în tranșeele din linia Primă.

Alt caz! Iarăș din luptele din Polonia:

Se dădu o luptă aprigă pentru cucerirea unui punct strategic de mare importanță. Trei regimente germane au făcut asalt, dar fură respinse cu mari pierderi, atunci statul major al corpului de asalt ținu un consiliu și înfebă pe comandantul de față, că cine se angajează de bună voie să facă un nou asalt. Comandantul unui regiment românesc se anunță. Soldații români făc un asalt teribil și în decurs de trei ceasuri, înălțimea fu cucerită!!!

Comandantul trupelor exclamă irăpat:

— Diese Rumänen sind schreckliche Leute!

(Românii ăștia sunt un popor teribil!)

Fără comentari!

(G. Tr.)

BRUTUS.

Bosforul și Dardanelele față de interesele românești.

— Comunicarea dlui Duiliu Zamfirescu la Academia. —

București, 29 Martie.

În ședința de Vineri a Academiei române dl. Duiliu Zamfirescu și-a desvoltat interesanta comunicare: „Bosforul și Dardanelele față de interesele românești”. D-sa face o schiță cartografică a strâmtorilor arătând dimensiunile lor și fortificațiunile cu cari sunt înzestrate.

Chestiunea strâmtorilor — spune d. Zamfirescu — s'a ivit odată cu Petru cel Mare, care pregăti cea dintâi corabie de război în Marea-Neagră odată cu acest fapt. Turcii deprinși să vadă primejdia numai dinspre Dardanele, privise cu teamă și în spre Bosforul amenințat de acum înainte de Ruși.

Urmașii lui Petru cel Mare respectând testamentul, făcură din strâmtori o chestiune vitală pentru imperiul rusesc, astfel încât tratatele încheiate de acum înainte între Rusia și Turcia prevedeau diferite avantagii pentru cea dintâi.

Numai acum puterile europene interesate încep să se convingă de primejdia rusească, și de necesitatea ca strâmtorile să rămână Turcilor.

Principiul închiderii strâmtorilor pentru orice vas de război fu consfințit prin actul din 1841, act care este baza dreptului european privitor la această chestiune.

După 15 ani dela încheierea acestei convențiuni, Europa începe să se amestece tot mai mult în politica rusească; iar în 1856, prin congresul dela Paris, se consfințește într'un act public, alcătuirea statelor pe principiul naționalităților și neutralitatea Mării-Negre și a Strâmtorilor. Acest lucru se datorește în cea mai mare parte împăratului Napoleon III.

Tratatul dela Paris, specifică în articolul 10, că convențiunea din 1841 a fost revizuită, iar actul încheiat este și rămâne anexat la acest tratat.

Prin acest tratat Turcia declară că menține interzicerea accesului vaselor de război în strâmtori, iar celelalte puteri semnatare (Franța, Austria, Anglia, Germania, Rusia) se legau să respecte legământul.

Dar grija pentru închiderea strâmtorilor se

accentuiază din ce în ce mai mult. Urmează o a doua anexă a tratatului.

Regimul stabilit durează până la 1870 când Gorciacofi crede că a sosit momentul desființării convenției.

Guvernul rus ia hotărîrea să nu mai respecte tratatul cu privire la dimensiunile vaselor de război din Marea-Neagră.

Această atitudine are o influență considerabilă pentru noi, căci tratatul din Paris punea în fruntea sub garanția puterilor europene, dând Moldovei o parte din Basarabia împreună cu tot malul stâng al Dunării și Chilia și Rusia procedând astfel, periclitează propășirea noastră economică. Astfel în 1882, Rusia sustrage Chilia de sub controlul comisiunii europene. Ori, prosperitatea noastră economică se datorește Dunării, Mării-Negre și Dardanelelor.

De șase luni de când Dardanelele sunt închise, țara nu a exportat pe acolo nici o cantitate de grâu și scăparea noastră sunt tocmai Dunărea și Marea-Neagră. De aci tragem puterile noastre și Europa trebuie să știe că vrem și avem dreptul să trăim. Privirile noastre sunt la Dardanele. D. Zamfirescu abordează la urmă chestiunea rezultatului războiului în legătură cu interesele noastre. Două ipoteze ni se înfățișează: sau triumful dublei alianțe, sau acela al triplei înțelegeri.

În prima ipoteză, spune d. Zamfirescu, Dardanelele vor rămâne așa cum sunt, ba încă cu garanții în plus.

În cea de a doua ipoteză, Rusia va cere, și de sigur că va obține, libera trecere prin strâmtori a vaselor ei de război. Aci stă primejdia pentru noi. Mai mult, Rusia poate obține chiar monopolizarea strâmtorilor și atunci va fi cu atât mai rău pentru noi. Probabilitatea aceasta este îndreptățită și de faptul că Anglia, având canalul de Suez, nu mai are interese mari în strâmtori. Chiar dacă Anglia nu va da Rusiei strâmtorile, le va internaționaliza sub controlul unei comisiuni europene al cărei mecanism complicat ar fi desavantajos.

În toate aceste cazuri — încheie d-sa — soluțiunea pentru noi constă în crearea unui port militar și a unei flote puternice în Marea-Neagră, căci, a spera ceva dela vecinii balcanici este fără îndoială zadarnic, întru cât ei sunt preocupați să aplice principiul machiavelic: „ia și ceea ce iei păstrează”.

Interesul nostru este ca în nici un caz și cu nici un preț strâmtorile să nu cadă în mâinile Rușilor. Poporul românesc este iremediabil pierdut dacă i se ia accesul la mare. (Z.)

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta. — Pe frontul din Carpați s'au desfășurat ieri iarăș lupte vehemente spre sud și est dela Lupkow.

Intre depresiunea dela Lupkow și între strâmtorile Ujoc lupta a continuat cu multă îndârjire.

Am constatat, că în atacurile executate spre sud dela Dwornik au luat parte și trupele din o divizie, care aparținuse forțelor din urmă de sub Przemysl.

În Galitia sudostică, lângă Nistru și în Polonia rusească situația e neschimbată.

Berlin. — Dela cartierul principal german se anunță: Pe câmpul de război occidental s'au dat numai lupte de artilerie și sapeuri.

Pe câmpul de război oriental: În luptele ce s'au dat pentru Taurroggen, cari au avut ca rezultat ocuparea orașului, după raportul făcut de printul prusian Joachim, care fu de față, glotașii din Prusia orientală s'au bătut strălucit și au făcut prizonieri 1000 Ruși.

La Krasnopol, Rușii au suferit o gravă înfrângere. Ei au avut aci cam la 2000 morți. Prada ce am făcut-o până ieri seara e: 3000 prizonieri, 7 mitraliere, 1 tun și mai multe trăsură cu muniție.

Lângă Skrwa la Klinki, am făcut prizonieri în cursul unui atac al Rușilor, 2 ofiteri și 600 soldați ruși.

În regiunea Olsynj (de partea stângă a Omule-

vului) am respins două atacuri ale Rușilor făcute în cursul nopții.

Am zădărnicit încercările Rușilor de a trece peste Bzura inferioară.

Goltz Pașa despre succesele strălucite ale Turcilor.

Milano. — Goltz Pașa a declarat în fața corespondentului dela „Corriere della Sera” următoarele:

— Rezultatul câștigat la Dardanele a întrecut așteptările noastre. Luam ca sigur, că vom respinge flota dușmană, dar nu socotisem că o să-i pricinuim așa pierderi. Pierderile Turcilor sunt mici. Dușmanul ne-a nimerit singur numai un tun, dar și această pierdere am înlocuit-o. Minele așezate de Ruși în Bosfor le-am pescuit și le-am așezat în Dardanele în calea vaselor aliaților.

Bombardarea Dardanelelor.

Roma. — Corespondentul din Pireu al ziarului „Corriere della Sera” a avut o convorbire despre operațiunile din Dardanele cu comandantul navei lazaret franceze „Canada” care se află deocamdată la Pireu.

Comandantul a zis că operațiunile se desfășoară în chip regulat și multumitor. La ele iau parte 14 vase engleze și 6 franceze. Cele mai multe din vapoarele engleze fac parte din escadra Atlanticului care s'a luptat lângă insulele Falkland. E ciudat că până acuma s'au pescuit așa de puține mine.

Lucrările pentru curățirea minelor procedează bine și au fost conduse până la o distanță de zece kilometri dela Cianak. Comandanții celor două flote socotesc că bombardarea forțurilor va ține încă o lună. După distrugerea întăriturilor dela Cianak, nu mai sunt alte greutăți. Pretinsele fortificații dela insulele din Marea Marmara nu există. La Lemnos, în baia Mudros, sunt gata contingentele destinate operațiunilor pe uscat. Va trebui să se ocupe Smyrna pentru a se da de lucru celui de al XIII-lea corp de armată turcesc și pentru a se tăia tot deodată comunicațiile între Turcia și Egipt.

Rușii se retrag în Bucovina.

Cernăuți. — La Noua Suliță în regiunea Zalescyk, dealungul Nistrului, luptele continuă.

În regiunea Zalesczyk Rușii și-au construit puncte de sprijin fortificate, dar trupele noastre îi scot pas de pas din pozițiile lor.

La Noua Suliță se dă mai cu seamă luptă de artilerie pe țărmurile râului Prut.

Operațiunile împotriva Dardanelelor.

Atena. — Amiralii flotei antantei au ținut un consiliu de război, în care au hotărât, ca să amâne operațiunile împotriva Dardanelelor, fiind concentrată până acum o armată de uscat numai de 30 mii oameni și așa nu e nici o perspectivă de succes. Din cauza epidemiilor cea mai mare parte a trupelor au fost trimise în Egipt.

Atena. — Din Tenedos se anunță: Luni s'a pornit un nou atac general împotriva Dardanelelor.

Nouii trupe rusești la Ducla.

Budapesta. — Dela cartierul presei se anunță: Dela Ujoc până la Baligrod se dau lupte violente. Pozițiunile noastre sunt excelente. La Bányavölgy s'au pornit noui lupte cu forțe rusești proaspete. În Bucovina câștigăm teren. La Cernăuți se aude ziua noaptea, bubuiturile tunurilor. Rușii au încercat în mai multe rânduri să treacă peste Prut, dar au fost totdeauna respinși sângeros.

Budapesta. — Dela cartierul presei se anunță: Rușilor le-a sosit în depresiunea Ducla ajutoare. Aci se dă luptă de artilerie. În valea Labortei se dă de 10 zile o luptă crâncenă de infanterie.

În Carpați punctele principale în cari se dau luptele sunt la Ujoc: drumul ce duce la Baligrod, iar la Ducla: Bányavölgy.

A cui să fie Constantinopolul?

Berlin. — „Tägliche Rundschau” anunță din Copenhaga: „Kurir” din Petrograd scrie, că între ministerul de externe rus și guvernele statelor aliate au avut loc tratative diplomatice privitor la ocuparea Constantinopolului. Tratatule până acum încă nu au un rezultat definitiv, dar sunt așa de cordiale, încât promit să se termine cu un rezultat favorabil.

5 milioane oameni pe câmpul de război occidental.

Haga. — Corespondentul ziarului „Nieuwe Courant” anunță dela cartierul principal anglo-francez: La cartierul principal francez mi s'a comunicat, că Germanii au acum pe frontul occidental 2,305.000 oameni iar la spatele frontului o rezervă de jumătate milion oameni. Armata aliaților împreună cu rezervele se urcă pe acest câmp de război la 1,700.000 oameni, adică în total stau aci față în față 5 milioane de oameni.

Durazzo bombardat de insurgenți.

Roma. — Agenția Stefani află din Durazzo: Insurgenții au tras vre-o zece bombe asupra orașului răzind patru persoane, între cari una grav. Orașul a răspuns bombardării.

Rebelii au tas asupra casei lui Essad-Pașa și peste piața vecină, cauzând numai stricăciuni neînsemnate.

Lupte de artilerie în Muntenegru.

Berlin. — „Nationalzeitung” primește din Rusia: „Golos Moskvia” publică următoarea telegramă din Niș: Pe Lovcen iarăș au fost reluate luptele de artilerie, bateriile austro-ungare împuscă deasupra pozițiilor muntenegrine, asupra cărora mai aruncă și bombe. În zilele din urmă trupele albaneze au năvălit de mai multe ori în Muntenegru, ciocnindu-se cu trupele muntenegrine. Muntenegrinii au avut 10 morți, iar răniți în număr și mai mare. Albanezii s'au retras de atunci în Albania. Sunt indicii însă, că vor da o nouă năvală pe teritoriul Muntenegrin. Spre nord dela Scutari se concentrează numeroase trupe albaneze, cari de sigur intenționează să pătrundă în Muntenegru. Probabil că aceste trupe vor ataca Cetinje, care însă în vremea din urmă a fost întărit.

Anglia și statele nordice.

Christiania. — Primrose subsecretarul ministerului de externe englez l'a primit la sine pe corespondentul ziarului norvegian „Aftenposten”, pe care l'a rugat ca să înlăture prin ziarul său neînțelegerea, provocată în Scandinavia și Svedia în urma unui discurs al său. Primrose a declarat adică în acest discurs că aspirațiunile teritoriale ale Rusiei vor fi satisfăcute deplin după război. Rusia numai așa își poate câștiga o piață pentru exportul său. Ziarele norvegice au interpretat acest discurs, că Rusia amenință cu pericol și integritatea teritorială a statelor nordice. Primrose a declarat corespondentului dela „Aftenposten”:

Statele scandinave n'au să se teamă, că Rusia va lua măcar un petec de pământ din teritoriul lor. Chiar străduința Angliei e doar, ca să asigure integritatea teritorială a statelor mici. Nu se poate presupune deci, că chiar cu statele nordice s'ar face excepție.

Nouii trupe în Canada.

Berlin. — Tägliche Rundschau” primește din Haga: Călătorii sosiți din Anglia spun că la începutul acestei săptămâni se găseau în taberă în Portsmouth 50 mii soldați, iar în Dover 75.000. Trupele aceste, cari au fost aduse din Canada, vor fi transportate în Franța.

Situația armatei rusești.

Petrograd. — (Comunicat oficial rusesc). — Pe frontul dinspre vest de Niemenul de mijloc, continuăm a progresa. Pe dreapta Narewului, pe stânga Vistulei, fără modificare importantă.

În Carpați ofensiva noastră pe frontul dintre direcțiunile Bartfeld și Ujoc evoluează cu un succes complet. Trupele noastre operând în condițiuni extrem de grele, au reușit un succes grav și decisiv în regiunea gâtului Lupkoff unde am luat cu asalt o foarte importantă pozițiune austro-ungară pe marea creastă a munților Beskizi. Fortând pădurea încurcată cu bariere de sârmă și înconjurată cu mai multe etaje de tranșee, infanteria noastră a împins până la pozițiunea principală a inamicului și după ce a bombardat-o cu tunuri tărte pe brate la o distanță de 600 de pași, a trecut peste adânci șanțuri cu palisade, a luat lucrările organizate cu blindagii solide, prevăzute cu apărări interioare.

Austro-ungarii au dat mai multe contraatacuri furioase în rânduri străne, însă au fost risipiți și în parte nimiciți de focul nostru și de lovituri cu baioneta. În dimineața de 24 Martie n. inamicul a schițat o mișcare de retragere în unele pozițiuni.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 31 Martie 1915.

PENTRU NUMĂRUL NOSTRU DE PASTI pe seama răniților români am mai primit dela următorii:

Dr. Zosim Chirtop, avocat Câmpeni 10.—
Dr. Petru Penția, avocat Panciova 5.—
Miorica, Eugenia și Vic. Tordășianu, Sibiu 3.—
Valeriu Ambrus, inginer Brad 1.—
Vasile Onigas, dir. școlar, Monor 2.—
Paul Vuia, comerciant Varadia 3.—
George Borzea, preot Cușeșd 3.—
Virginia Grivase, învățătoare, Nepos 4.—
Nicolae Făt, inv. gr. cat. Jucul nobil 2.60
Acțiune de ajutor a Românilor, Wien 4.—
George Clecan, stud. teolog, colectat dela: 20.—

N. N. 10 cor., Valeriu Ionescu, preot 2 cor.,
Constantin Clecan, învățător 2 cor., Iosif
Mârza, econom 1 cor., Toma Ghilezan, econom 1 cor.,
Simeon Lupescu, econom 1 cor., Ioan Botezatu,
comerciant 2 cor., Lazar Bugarin, econom 1 cor.,
Zeluța Baloșiu 1 cor., Minerva, Lucia Carabașiu 1 cor.,
Silvia Clecan 1 cor., Volumnia Balta 1 cor., Vasile Ciurceu,
tehnic 1.50 cor., Gheorghe Clecan, stud. teolog 1 cor.

Total 27.50

Ioan Balan, Festungspital, Trient 2.—
Antoniu Cricoveanu, Alba-Iulia 1.—
Petru Grec, Alba-Iulia 1.—
Ioan Ciuhot, Alba-Iulia 1.—
Teofil Cricoveanu, Alba-Iulia 1.—
„Sentinela”, Révaufalu 10.—
Dr. Romul Veliciu, avocat Arad 10.—

In total cor. 107.10

Mort pentru patrie. Intr'un spital din Korneburg (Austria) a murit studentul în medicină, Ioan Voisăan, din Pianul-de-sus (com. Sibiu), în urma unui morb, contractat pe câmpul de luptă. Ca student al universității din Cluj, fusese înrolat în toamna anului trecut la reg. 64 de inf. A fost înmormântat în 16 a l. c. cu paradă militară în Korneburg, însă departe de ai săi. Odihnească în pace!

Escadră aeriană asupra Alsaciei. Se anunță din Berlin: O escadră aeriană franceză a încercat după știrile lui „Vossische Zeitung”, Duminică după amiază, să sboare deasupra Alsaciei de sus. Venea dinspre Altkirch și sbura în direcția Blotzheim. O escadră de aviatori germani care fusese înștiințată la timp, se puse în urmărirea escadrei franceze, venind dinspre pădurea Neagră, la o înălțime mare. Aceasta se întoarse spre Belfort, urmărită cu îndârjire de aviatorii germani, cari au dispărut apoi spre frontul graniței elvețiene. Se afirmă că un aeroplan francez a fost sfărâmat. Din Basel s'a putut vedea spre seară, lumina lanternelor avioanelor!

Ce au semănat Germanii în Franța. Americanul Gaylor publică în ziarul „Daily Mail” amănunte relativ la o excursiune în regiunea dela Sedan, unde un ofițer german i-a arătat o întindere de 75 mii pogoane terenuri cultivate, spunându-i că Germanii seamănă acolo grâu și cartofi.

Sperăm a zis ofițerul, că războiul se va sfârși până la recoltă și că populația civilă se va putea bucura de ea. Dacă războiul nu se va sfârși până atunci, recolta va fi a armatei.

Americanul a văzut 15 pluguri cu motor, puse în serviciul armatei.

French declară, că războiul nu va dura mult. Generalul French a declarat reprezentantului biroului Havas, că chestiunea principală, a cărei rezolvire se cere, este fabricațiunea muniției. Aceasta este condițiunea principală pentru orice progres. De altfel nu crede, că războiul va mai dura multă vreme.

x Pălării elegante, albituri, cravate, pardeșiuri de gumă p. bărbați și femei, ciorapi, batiste etc. în cel mai mare asortiment și cu cele mai ieftine prețuri se vând în

prăvălia de modă pentru domni „Chic”, Arad bulev. Andrassy nr. 15.

Vis-à-vis de hotelul Panonia.
(He 2892—10.)

Ultima oră.

O COMISIUNE DE OFIȚERI SÂRBI CUMPARĂ CERELE IN ROMÂNIA.

București. — De vre-o câteva zile se află la Călărași o comisiune de ofițeri sârbi, care a cumpărat dela exportatorii din acest oraș și din județul Ialomița peste 500 vagoane de orz și ovăs.

Comisiunea e compusă din căpitanul Teodosie Lucovici, locotenentul Milorad Nicolici și alții. Cerealele cumpărate se încarcă în șlepuri în portul Călărași precum și în celelalte schele din județ, spre a fi transportate în Serbia. — M.

NOUL ȘEF AL STATULUI MAJOR ENGLEZ.

Rotterdam. — Generalul Sir William Robertson a fost numit generalul statului major englez.

Robertson e în vârstă de 65 ani și a început cariera ca simplu soldat. S'a distins în luptele din India și în războiul cu burii.

PROPUNERILE RUSIEI CĂTRE BULGARIA.

Sofia. — Ziarul rusofil „Kambana” publica propunerile pe cari puterile triplei-înțelegeri le-ar fi făcut Bulgariei pentru intrarea în acțiune. Ziarele reproduc aceste condiții ca curiozități fără a pune, bine înțeles, mult temein pe ele:

Aceste condiții ar fi:

1) Regele Ferdinand va fi numit comandant șef al amateilor cari vor intra în Constantinopol.

2) Armata bulgară va intra cea dintâi și va sta pe loc ca armata de ocupațiune până ce se va hotărâ de soarta Tarigradului.

3) Una din fiicele țarului Nicolae se va căsători cu prințul Boris.

4) Tarul Rusiei va asista la târnosirea noii biesrici Alexandru Nevsky.

Din multe părți se anunță mereu, că se va mobiliza armata bulgară, ba încă și că armatele rusești vor trece prin Bulgaria spre a se duce la Constantinopol. — St.

TRUPELE AUSTRO-UNGARE OCUPĂ NOUA SULIȚĂ.

București. — „Universul” anunță din Burdujeni: Trupele austro-ungare au respins pe Ruși, cari au atăcat pe linia Boian, până în Basarabia și au ocupat Noua Suliță, Palussok și Hotin.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

George Banilevici, preot Marginea. S'a sistat deocamdata.

Nicolae Lazarescu, Jădani. Am primit 10 cor în abonament până la 30 Iunie 1915.

Dr. Nicolae Stanilă, Cartag. Abonamentul Dv. e achitat acum până la 31 Maiu a. c.

Pavel Stolan, Marcovăț. Am primit 7 cor. în abonament până la 30 Iunie a. c.

Petru Ardelean, Oșand. Am primit 14 cor. în abonament până la 30 Iunie 1915.

Petru Tarba, Bileca. Am primit 2 cor. 40 fil. în abonament până la 30 Aprilie 1915.

Dimitrie Tigă, Bazos. Am primit 7 cor. în abonament până la 30 Iunie a. c.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

CA PRACTICANT.

află loc un tânăr absolvent de 3 sau 4 cl. gimnaziale, reale sau civile, la firma

IOAN COMSA & FIU
Seliște (Szelistye, Szeben m.)
(Co 2396—3)

In Szászrégen e de vânzare o

FARMACIE

cu poziție bună în piață. Cu casă cu tot. Pentru lămuriri mai detaliate a se adresa proprietarului Kistoludi Révész Imre, farmacist în Jászberény.
Ma 2402—3.

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28.— Co

Pe jumătate an 14.—

Pe 3 luni . . . 7.—

Pe o lună . . . 2.40

Pentru România și

străinătate:

Pe un an . . . 40.— franc

Telefon

pentru oraș și interurban

Nr. 750.

In Vinere

De

„Și plecându-și

O lume întreagă

Fiul-Omului, își în

misiunea pământea

O lume întreagă

Străvechea civ

Egiptului; tronul c

sarilor Romei — t

clătina din temelii

Fiul Omului a rost

s'al!”

Soarele s'a înt

cut peste tot pământ

morminte... și cata

în două...

Și în haosul ace

dea, ce cuprindea

tașul roman a avu

conștiu de puterea

vărat Fiul lui Dum